

Ping-pong cu gânduri și vieți (1)

De când există omenirea oamenii au simțit nevoia să colaboreze, să lucreze cumva împreună. Fiecare căuta să-și completeze necesitățile luând de la alții ce nu puteau face singuri, apărând astfel ceea ce în istorie a intrat sub numele de *schimbul în natură*. Era o formă incipientă de comerț.

Din acest moment, s-au deschis două căi de evoluție. Dat fiind că participarea la acel schimb în natură îi favoriza pe cei care aveau mai mult și luau mai puțin de la alții, apăreau deja două categorii: cei care aveau pământuri și cei care aveau mijloace de muncă.

Comerțul adevărat își face prezența abia odată cu apariția monedelor. Această nouă îndeletnicire s-a dovedit a fi mai producătoare de profituri decât cele de dinaintea ei și mai puțin solicitantă, din punctul de vedere al muncii fizice, deși nu era deloc lipsită de riscuri aducătoare de stres.

Disputa, uneori tacită, uneori nu, dintre producători și comercianți, care împreună formau economia, durează de mii de ani, între timp, insinuându-se deasupra ambelor, *politica*. Unii susțin că politica a existat chiar înaintea economiei, ceea ce pare a fi un nonsens, dacă luăm de bună o idee actuală că *politica înseamnă economie concentrată*.

Pe linia proprietate – producție – comerț – politică, fiecare treaptă nou apărută a adus avantaje economice suplimentare față de cea precedentă.

În ultimele decenii, apare o nouă astfel de treaptă, plasată între economie și politică, este vorba de *informație*. Privită anterior ca un mijloc de legătură dintre toate treptele precedente, incluzând chiar și politica, constatăm că pe zi ce trece devine tot mai de sine stătătoare. Nu mi-am imaginat niciodată că firme care nu fac altceva decât să acumuleze informații și să le comercializeze ar putea să depășească în volum marii producători de energie, de automobile, de mașini unelte, de vapoare, de avioane etc. Astăzi, vânzarea de baliverne este mult mai profitabilă decât comerțul cu orice altceva, speculând lipsa de educație a unei semnificative părți a populației, fapt evident. Acesta este rezultatul unui învățământ tot mai ineficient, al unei culturi neconvingătoare și a unei prese lipsită de deontologie.

Cam acestea erau contradicțiile din mintea mea când am avut o discuție cu "El", care tocmai intrase la Liceul de Informatică. Toate structurile de învățământ din domeniu, la toate nivelurile, au devenit brusc foarte solicitate. Copiii, dar și părinții lor, s-au polarizat imediat către scolile care, credeau ei, vor constitui porțile de intrare în noul rai ocupațional, societatea informațională. Care

reuşeau să intre la astfel de unități de învățământ se considerau norocoși, credeau că au pășit cu dreptul în viață. Pentru români, se dechideau două oportunități, una venită dinspre schimbarea de regim, care oferea un larg câmp de manifestare pentru conașionalii noștri, prea mult ținuți închiși în țară de regimul comunist, prin eliminarea unor bariere politice, și alta din avansul fără precedent al tehnologiilor informatice, care prin internet au globalizat omenirea. Această situație conducea la creșterea atractivității pentru cursurile de limbi străine și de calculatoare. Limbajul calculatoarelor devenise ca o nouă limbă străină fără de care nu te mai putea descurca nicăieri.

- Văd că ești deosebit de stisfăcut de pasul făcut. Cum îți vezi parcursul vieții în continuare, că doar nu vei rămâne la acest nivel?

- Evident că nu, răspuse el, imediat și cu mult entuziasm în glas. O să-mi fac toate studiile necesare, chiar și în străinătate, iar apoi, pentru mine, câmpul muncii va fi tot Pământul. Gata, s-a terminat cu granițele artificiale în care voi ați fost nevoiți să trăiți!... Din fericire, noi vom avea altfel de viață!...

- Dar părinții, bunicii, nu mai contează?... Situația lor, mai ales când vor ajunge la bătrânețe, se poate schimba în rău.

- Ei vor rămâne în sufletul meu pentru totdeauna, dar viața-i viață. Oricum ei susțin ideea priorității binelui copiilor. S-au bucurat mereu de succesele noastre școlare, deci ar trebui să se bucure și de consecințele acestor succese.

- Da, îmi amintesc că și părinții mei erau extrem de mândri când copiii lor luau premii peste premii, dar atunci oricât de merituos ai fi fost, până la urmă erai repartizat la un viitor loc de muncă în țară.

- Așa este, și pe undeva situația implică și o latură tristă, pe care noi o vom purta oriunde vom fi, dar nu avem ce face. Fiecare generație trebuie să-și trăiască viața ei.

- Insist în această discuție pentru că băiatul meu, care este cu puțin mai mic decât tine, te are ca model și probabil va urma aceeași cale, iar atunci eu voi intra în rândul celor care vor avea de suferit, voi deveni persoană implicată. Este ușor să accepți consecințele unor situații ipotetice, dar nu mai este așa când consecințele te pot afecta direct.

- Răspunsurile nu vor putea fi decât ale lui. Deciziile, dar și consecințele, sunt personale și nu sociale. Nu sunt de acord cu ideea de modele pentru că pot cauza speranțe deșarte care conduc la frustrări.

- Ce vrei să spui cu asta?

- Trăim o perioadă când există o avalanșă de speranțe și nu toate se vor îndeplini. Din fericire, fac parte dintr-o

categorie, din ce în ce mai restrânsă, de copii cărora le-a plăcut cartea. Nu înseamnă că cei cărora nu le place, nu numai școala, ci nimic, au speranțe mai mici. Observ că aceștia sunt chiar mai expansivi la capitolul dorințe, chiar și din acelea nefondate, iar pe cei merituoși chiar îi urăsc, așa putea zice.

- Da, complicat!... Pe vremea mea, premianții erau apreciați de toată lumea, inclusiv de repetenți. Stratificarea meritelor școlare era clară.

- Acum, aceasta nu se mai vrea. Se consideră o formă de discriminare. Practic, lasă ca departajarea valorică să o facă viața și nu școala, iar profesorii devin aproape inutili. Asta este probabil și cauza pentru care se tinde la reducerea perioadelor de studii.

- Da, este o vorbă, din ce în ce mai mult auzită, care spune că *educația nu este pregătirea pentru viață, ci este viața însăși*.

- Cam așa se întâmplă!... Intrăm în *jungla vieții* mult mai devreme. D' asta și înțelegerea părinților trebuie să existe, că situația noastră de acum nu se poate compara cu cea din timpul școlii lor.